

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA, Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Diumenge 19 d' Agost de 1900

Núm. 3.644

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografía Malloré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 10
n provincias trimestre 300
Extranjer y Ultramar 400
Anuales, a preus convencionalz.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuada curaci6 y d' una acceptaci6 general, son las millors probas para demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey para combatre per cro-nica y rebelde que sia tota classe de tos

La que paga més contribuci6 de la provincia.

Un de tants

Si la estimaba?... Per ella hauria donat ma sanch, mon nom y ma vida. Passarem junts infantesa y joventut, amanyegantnos ab mútuas carioias, primer innocents, després ab amoretas pures y dolces com mel de romani.

En nostre poble nadiu besat pel Mediterrá, a la voreta del mar jugavam y cuilliam prescudins quan eram criats; allí a la platja, ja més crescutets, conerabam contents y alegres mentres las onas murmurant semblava no gosaban mellor nostres pens de manses que venian.

Aixis arribarem a fer nos grans, ab lo cor plé de foch. Ella veientse hermosa y voltejada per galantejadors com flor per mil abellas. S' enorgullí creyent-me poch per ella, puig era pobre,—un pobre no serveyx para res— y comensá a coquetejar, omplintme l'ánima de fel...

Al fi, enlluhernada pel brill del or y 'l luxu mundanal, ayamá—ó fen veure que ayamava—á un jove rich de Barcelona que venia a estiuhejar al poble.

Se casaren. Tot fou pompa y rebombori; tot lo poble aná a la església ahont havien anat tantas voltes junts a resar. Vareig escoltar lo s' pronunciat per aquells hermosos llabis per mi tantas vegades besats, aquell s' que m' obrí 'l cor com dega clavada dintre 'l pit.

Foll, esma-perdut, vareig sortir del temple sense sapiguer que fer, y me 'n aní a casa ahont ma pobre mare tractá d' aconsolarme ab paraules carinyosas sens poguerho conseguir.

Desenganyat del mon, de novici a aquest claustre, entrar; y are, fratre, al pregar cada dia a Deu, li demano misericordiá per aquella dona que un jorn me feu tant desgraciast.

Trist y cap-baix, aquestos desenganyys recordava un fratre, jove encare, passajantse per lo claustre solitari y tenebrós...

J. B. SURRIBAS.

24 Juliol 1900.

La ruta del artista

PETIT POEMA

A mon volgut amic En Joseph Cusiné i Ferratges

Entre 'l llot de la ciutat ab glops de vici embrutat, entrá la multitud prenyada d' ira, sura 'l artista triufant am un desirj deirrant, un desirj inconscient que canta i vivra.

Son rostre es palid, la llum del geni, sembla filtrarse per son semblant. L' indiferencia maleix i escampa i enjega al aire sos tristos cants. Uns cants sens vida, d' una tristesa feble, esmortuida, germinada de mort.

—Ahont vas artista am el cap cot, baixa la vista?
—L' orgull dels homes m' ha malehit, m' han despatrat de la ciutat ab el delictu de camp enllá busco am delit un lloc d'aurat ahont puga aixamplar mon esperit.
—Per qué t' han fet aixó?
—Per ventura que ho sé jof

Cantava la tristesa que m' alenta vestintla am la moral, qu' el mon ens ha donat per bona sort i bons els pits ens alimenta...
—No cantavas, minyo, pas res de mal, res de dolent?
—La mort...
—A la mort qu' ab sas urpas estranyas als homes s' ens endú traidorament?
—Si, la mort, la fera sense entranyas, la mare del do d' i l' enervament...
—Que t' haigun despresat, els homs estranyas?
—Si el castic t' el mereixes... per dolent!

A la ventura—s' en vá l' artista alta la testa—mirant al cel, els camps i boscos—deixant enrera, buscant la cima—del mont superb, La plana verda—á sos peus s' aixampla, la blava volta—s' extent arreu, la llum hermosa—del Sol, s' ovira, ruixant la terra—am or i argent. L' artista feble,—glatint de ditxa, contempla estatic—l' horitzó bell, la mar blavosa—qu' enllá bramula, l' abim enfatic,—negre, atraient. Una alenada—suau, flairosa, i el nostre artista—esplendent de vida; se sent poeta...—i s' estremeix.

Al veures en la cima maseguosa del aspre mont, enjega al vent purissim una cansó simbolica, entristida parlantnos de la mort. Els ays dels homes enmalaltits en la ciutat perduda, de fane i llot i runes embrutida, ens els canta també.

El sent la força vital, imperceptible per sos nervis i li canta, pintant notas playentas, en las cosas de mort, hi creu la vida i sols dolor en las bellesas trova. Ell sent la vida, i no l' entent suava i canta mes i més.

Amunt, artista, bé prou desvetllarás d' aqueix llarc somni i prompte arribarás al cim jolivol de la arrelada, omnipotent gloria!

—Qué hi has trovat, somniador pujant, amunt, per la carena ruixada d' or, pel Sol f' gent, que t' entlomena?
—Jo hi trovat, la soletat, la soletat magnanima, la vida.
—La vida, dius? tu li has cercat i ton cor palpitant, bé prou la crida mes 'aí enhoc t' has agafat.
—Jo trovo en la callada solitut quelcóm desconegut, que desvetllantme 'l cor, l' esprit fa fort, i jo cantant la vida somniada, rebent-eixa alenada de llum purificada, canto la vida trista tot recordant la mort.

—A! anima dormida! que no sentís l' estrident resó qu' et crida, mentres restes callada i entristida! Beutó a g'opedas la llum, allunya prest el fum, qu' el seré jof i et borra, de la vida! L' espectre cadaveric de la mort no t' ha deixat sé fort... i ets debil i inconcient... casi vensut per lo punyent trahut de la gent ignorant de la ciutat que l' anima i el cor t' han destrossat!

No sentís l' alenada suau, que sembla que devalla del cel blau i qu' et dona las forças del bon viuref...
Canta la vida d' amor com fan tots els cantors, i procura estimá, procura riurá...
La rialleta suau, l' eco se l' endurá fins al mar blau, i l' apendrán els rius i las montanyas...
Cantant l' amor, s' aixampla 'l cor, s' estremeixen de ditxa las entranyas...
Canta l' ideal sublim de pau, de germanor i d' alegria... i l' apendrá l' abim, i els monts superbs, i el riu ab son murmurí l' ensenyará an els homs, mil cops al dia, i el vent bramulador, beu corrent per l' espai aterrador, l' anirá repetint fins qu' el mon durí—

La veu que ha corragut—per la ciutat inmensa diu que l' artista aquell—ben prest va enamorar, diu qu' avorreix la mort—i que la seva vida, ja l' ha trovat, que tracta als homs totos—com a volguts germans, que 'ls homs se l' estiman—que canta l' alegria, canta la pau.

Diu que té un niu prehuat—d' una maynada forta, que son sans i alegrois—sos fills tant estimats, diu qu' en sa pensa feel—avans tant adormida, hi ha l' Ideal.

Avant, artistas—la lluyta es forta, av sup no os deixen vencer—pels falsos homs... Si l' Art biologic—sabeu comprendre, es en la vida—lo brill del Sol. Las obras bellas—cantaulas sempre, per enaltirvos,—per fervos forts, la falsa i morta—cançó, deixeu-la, lo mort no es útil,—lo inútil mor. La vida es curta—lo Sol esplendit sols una volta—llumena 'l front, al sol de vida—ennaltiu lo força, canteu un himne—á l' esplendent Sol! La turba imbecil—que pel llot sura, com enfonzarla—com ferla plos? Ab els cants vostres,—feula endarrera, per enfonzarla—en l' abim paborós. Tot lo que inventa—mata la vida, lo que germina—es vici i llot...

Cantéu la vida—la vida sempre, i am vostres cantic—mateu la mort!

ALPHONS MASERAS.

No sentís l' alenada suau, que sembla que devalla del cel blau i qu' et dona las forças del bon viuref...
Canta la vida d' amor com fan tots els cantors, i procura estimá, procura riurá...
La rialleta suau, l' eco se l' endurá fins al mar blau, i l' apendrán els rius i las montanyas...
Cantant l' amor, s' aixampla 'l cor, s' estremeixen de ditxa las entranyas...
Canta l' ideal sublim de pau, de germanor i d' alegria... i l' apendrá l' abim, i els monts superbs, i el riu ab son murmurí l' ensenyará an els homs, mil cops al dia, i el vent bramulador, beu corrent per l' espai aterrador, l' anirá repetint fins qu' el mon durí—

La veu que ha corragut—per la ciutat inmensa diu que l' artista aquell—ben prest va enamorar, diu qu' avorreix la mort—i que la seva vida, ja l' ha trovat, que tracta als homs totos—com a volguts germans, que 'ls homs se l' estiman—que canta l' alegria, canta la pau.

Diu que té un niu prehuat—d' una maynada forta, que son sans i alegrois—sos fills tant estimats, diu qu' en sa pensa feel—avans tant adormida, hi ha l' Ideal.

Avant, artistas—la lluyta es forta, av sup no os deixen vencer—pels falsos homs... Si l' Art biologic—sabeu comprendre, es en la vida—lo brill del Sol. Las obras bellas—cantaulas sempre, per enaltirvos,—per fervos forts, la falsa i morta—cançó, deixeu-la, lo mort no es útil,—lo inútil mor. La vida es curta—lo Sol esplendit sols una volta—llumena 'l front, al sol de vida—ennaltiu lo força, canteu un himne—á l' esplendent Sol! La turba imbecil—que pel llot sura, com enfonzarla—com ferla plos? Ab els cants vostres,—feula endarrera, per enfonzarla—en l' abim paborós. Tot lo que inventa—mata la vida, lo que germina—es vici i llot...

Cantéu la vida—la vida sempre, i am vostres cantic—mateu la mort!

ALPHONS MASERAS.

¿Renyinas?

La Roseta y 'l Menalet já feya vuyt dias que apenas si s' mi:avan: total res, alguna paraula mal interpretada com sense sustancia que mes aixó venian de gent desenfeynada que d' ells mateixos. Aixó y tot aquellas renyinas teniam mes importancia de lo que semblava, y tot perque s' escaygueren uns quants dias avans de la festa que 'l barri celebrava.

Ten que n' havian parlat; y ab lo deliri que s' havian compromés tots los balls; tots, mal lo vehinat marmurés y tingueren que dirhi alguns que 'ls enviabjen...

Per aixó á l' hora del ball cap d' els dos varen deixar d' anarhi; ells acompanyats de sa mare, y ell ab dos ó tres companys que no paraven de gasterli bromas de si farissn ó no aviat las panses. Quant á las deu tocadas comparegué lo coic ab lo piano, rodejiet de la quitxalla que ja l' havian anat á

AL SR. FISCAL

En quinze anys no havíam sigut denunciats més que una sola vegada: ara en quinze dies ho hem sigut dos. Suposém que nostra modesta publicació no devia ser coneguda, perquè si en los treballs denunciats hi ha delictes, en los molts números que portém publicats n'hi haurà a cents.

Pero no n'hi ha senyor fiscal de delictes en los escrits denunciats. No 'ns ho proposém excitar a la rebelió, perquè no creyem que 'l conflicte entre Catalunya y l'Estat s'hagi de resoldre per medi de las armas, si resultava així no seria per nostras excitacions.

Y no ho creyem perquè, una guerra sempre porta grans mals y no 'n som ni pensém may serne partidaris. Ademés que en temps de Felip V no 'ns va donar cap bon resultat: si be allavors als castellans los ajudavan los francesos y disposavan a Madrid dels grans recursos que arribavan d'América.

No hi ha delictes perquè ni de las paraulas ni de la intenció del primer escrit denunciati surt cap excitació pera que 'ls catalans tornin a rebelarse, com se van rebelar en lo sigle XVII y en lo XVIII.

En quant al segon escrit denunciati tampoch s'hi pot veure cap malévo a intenció. Recordém ab aquells versos dias calamitosos, qual recort ha de servir de profitosa ensenyansa, perquè aquelles calamitats van ser produhidas per abusos, per erros, que en la Historia d'Espanya s'han repetit massa vegadas, sempre per la mateixa classe de gent, sempre de la mateixa manera, aquí, a Flandes, a las possessions americanas, a las colonias, a tot arreu ahont la gent de que parlem ha posat la planta. Per aixó creyém que ha de ser bó, molt bó lo recordarho.

Pero lluny de nosaltres proposar cap rebelió. ¿A qui voldrém rebelar? ¿Contra qui? ¿En quina forma? Si encare que volguessim, tampoch seria hora.

Per aixó, senyor Fiscal, no s'hi amohini ab nosaltres, perquè com no hi ha delictes no cal buscarhi autors.

Val més que s'ediqui, ab preferencia, a a tres delictes, com per exemple, lo joch, que tants mals ocasiona a la societat y molts families li agrahirán.

CRÓNICA

NOSTRE DIRECTOR EN LLIBERTAT

Com avansarem en nostre primer suelt de crónica d'ahir, en lo que donavam compta de la Segona denuncia de LO SOMATENT y de enció preventiva del amich y director Sr. Ferré y Gendre, fou posat en llibertat, baix fiança personal, ahir a las dotze del matí, sortint d'aquell casal, acompanyat de bon número d'amichs que esperavan en sa companyia l' hora de sa llibertat.

Prou sap l'amich Ferré lo que hem sentit las horas de reclusió que li han fet sofrir los qu' poch ó gens estiman nostra terra, y menys sas tradiccions y fets gloriosos, per motius que tots sabem y no 's poden dir sens que 'ns fassin victimas novament, si be tenim la creencia que, malgrat nostre desitj de no donarlos hi la satisfacció per nostra part d'apuntarnos lo nom altra vegada, esté n en un temps de justicia y com las lleys son elasticas sempre 'ns alcansarán si aixís 's' no han proposat.

Nosaltres be prou que ho sabem que 'ns tenen posat l'ull a sobre pel fet de ser defensors del regionalisme que fins ara ha sigut lo que més ha desveillat a n en Silvela y a otras personalitats que de fa poch temps s' han ficat al magí que han de viure de la política local perquè lo seu aviat no 'ls donará ni per menjar, pero tingan per segur que de cap manera ens farán torse 'l camí emprés; som catalans y seguirem com fins ara defensant los interessos y prosperitat de nostra Regió.

Han sigut en bon número las cartas y telégramas que ab motiu de las dos denuncias de LO SOMATENT y detenció de nostre director hem rebut aquestos dias, devent fer especial menció dels éferiments que per telégrafo ens feren los companys de causa D. Frederich Renyé, membre de la Junta de l' «Unió Catalanista» y President de la «Associació Catalanista» de Leyda, la «Associació Catalanista» de la vehina cin'at, Redacció de «Lo Camp de Tarragona» y el director d'aquét D. Pere Lloret, als que, junt ab tots los demás amichs que tant s' han interessat per nostra director, los hi enviém lo més coral agrahiment.

S' ha declarat autor del article que motivá la primera denuncia de LO SOMATENT, lo jove de Vilafranca D. Joseph Roig y Rouqué.

Segons se desprén del contingent de varias cartas rebudas d'amichs nostres que s' troban estiuheujant en alguns pobles de la conca de Barberá, lo ostalanisme ha trobat molt bona sava en los fills d'aquell terrer.

En un d'aquells poblets succedí que no volgué entrar ningú al embelat fins haver substituít la bandera dels dos vermells y un grooch, per las quatre barras. Feta aquesta operació no cal dir ja lo que succedí després, lo de sempre entre 'ls bons fills de la terra quan veuen onejar nostra gloriosa ensenya y dit está que en aquell envelat ni s'hi pogué ballar de tant plé.

Llegim en Las Circunstancias d'ahir.

Cita primerament lo nom d'un paperot, orgue de las escombrarias y tota classe de bruticias, redactat per pinxos que al ensenyarlos hi 'l puny negan son baptisme y otras cobardias; «pregunta ayer ¿Y de las fiestas de Octubre, qué?»

Y preguntamos nosotros—diu lo citat colega:

«Es que El cabo de cañón quiere realizar otro negocio?»

Per algo avans d'ahir diguerem nosaltres que 'ls homes honrats no amagan la cara.

Los vehins del carrer de Sant Llorens han organiat pera las fiestas d'avuy lo següent programa:

A las 7 del matí sortida de las sagristanas per escampar l'olorós espigol, acompanyadas per las grallas y la «Banda Joventut Reusense».

A las 8 se celebrará una missa en la iglesia de Sant Joan Baptista, (Providencia).

A las 9, Refresh en lo Gran Café d'Espanya, pera totas las parellas de Sagristanas.

A las 11, repartició de las cocas.

A las 12, Grans tronadas.

A las 3 de la tarde Jochs de cucunya en tots los carrers del barri.

A las 5. Cos d'animals consedintse 'ls següents premis primer, 15 pessetas, segon, 10, tercer 5 y cuart, 2'50 pessetas, y recorren lo següent trajecte. Sortida Plassa de Prim, Carrer Sant Llorens, Camí de Riudoms, Passeig Sunyer, Carrer Sant Joan, P. Prim, A. Alta Sta. Agna, A. Teatro, A. S. Pere, A. Sta. Lluís, A. Llorens (A y B) Carrer Sant Salvador, Estrella Sol, Sant Esteve, Sant Llorens y punt de sortida.

A las 6 cos d'homes otorgantse 'ls següents premis primer, un be, segon, dos pollastres, tercer, dos cunills y 4 cocas y cebas, y seguint lo següent curs. Sortida, P. de Prim, Carrer Sant Llorens, Camí de Riudoms, Passeig Sunyer, Carrer de Sant Joan, Plassa de Prim, Carrer de Monterols, Major, Cementiri vell, A. Robuster, (B. y A.) de Jesús, Carrer Sant Salvador, Estrella Sol, Sant Esteve, Sant Llorens y tornada al punt de sortida.

A las 9 de la nit. Disparo de un grant castell de focs artificials per l'acreditat pirotécnic D. Joseph Morgades (à) Escala.

A las 11. Lluit ball de Sacristanas executant la «Banda Joventut Reusense», los mes escullits balls de son repartori.

Han quedat exposats desde ahir al vespre, en lo saló d'exhibicions que l'acreditat ebanista D. Enrich Oiva té en lo carrer de Llovera, varis mobles que cridavan poderosament la atenció dels numerosos tranzunts de dit siti.

Uns d'ells perteneixen a un parament de cuartó d'infants, compost de dos llits, dos taules de nit, butacas y cadiras corresponents. Tot aquest mobiliari es de sicomoro pintat al esmalt, d'un vert de poma ab vius daurats. Los llits, que com es de suposar, son de forma petita perteneixen, com lo restant parament, al estil Lluís XV modernisat, pero ditzosament interpretat. Las curvas que descriuen lo devanter y capsaleras dels mobles, tancan, ab lo mateix dibuix, uns medallons ostentant uns rams de flors esmaltadas ab colors ressaltants. Los pens del moble que estrenyen curvadament la massa del mateix li donan un aspécte original no sols per la figura, si que també per los filets de demás adornos de ralleu y daurats que ostenta. Unas testas d'angel rematan las capsaleras semblant que somriuen y vetllan las puras criaturas que las han d'ocupar.

Las taules de nit son una maravella. Uns pens curvats sostenen la caixa del moble que conté armari y celaix ab uns plintos esmaltats de flors de colors vistosos fent digna parella ab las dos passas principals dels petits llits. Lo pla de la taula es un jaspé color ave llane.

rebre a mitj oami de casa seva, lo jovent s' aparellá més que depressa y encara no comensavan los gemeschs dei manubri ja voltejavan satisfetas de que haber arribat l' hora de serhi.

Lo Manelet havia promés que ballaria, ¡baya si ballar! Pero sense saber lo perquè preferiria que comensés ella.

Un amich d' ell va anar a treurela; y li digué que no. Al poch rato se ni presentá un altre y li contestá lo mateix. Se sentia aburrida; ja havia dit dos ó tres vegadas a sa mare que volia anarsen, que tenia son.

En Manelet en tenia una satisfacció al véurela ab aquell posat d' aburrida y com si estés neguitosa, y tot pensant, no 's recordaba que ell tampoch ballaba, y que la gent no deixava ficsarhi, Passa dos vegades per devant seu y ni sísquera es miraren.

—Are si que ballo.

Pero cá, cavilant en lo perquè no la havia mirat s' acabá l' americana.

Que al altre ballaria be ho semblava, per quant se 'l vegé tot l' intermedi, fent broma y parlant ab la filla del forn de la cantonada.

A la Roseta també se la vegé enrrhonar ab un jove; l' escriptent de l' «agencia», xicot molt formal y que feu posar de mal humor al Manelet mes d' una vegada.

Molts eran los que deyan que altre ball ja ballarian, ell ab la fornereta y ella ab lo jove de l' escriptori...

Allavors fou quant los dos mes d' una vegada 's miraren y al toparse sas miradas s' enrojiren no de vergonya com als primers temps de prometaje, sino de rabia... de rabia de no pogués dir tot lo que voldria, tot lo que 'ls feya sentir aquell estat de cosas que tant de mal los feya al un y al altre...

Ell se las pegava de tossut; quan d' una cosa deya que no mal lo penjessin havia hagat d' esser alló. De petit, anant a estudi, per un tros de guix renyí ab lo fill del sastre, y ja havia passat la quinta quant encara no li havia dirigit paraula; pero mal que li pesés, y aixó era lo que mes l' enfutismava, un home 's troba tot cambiat sens adonarsen, ademés que ben mirat y per mal genit que un tingui, tampoch es tot h' renyir ab lo fill del sastre com renyir ab la xicota; sobre tot si ella es una noya tan xamosa com la Roseta y ell un xicot que posat a estimar estima ab tota l' anima...

Aixís es que al altre ball... tampoch ballaren ni l' un ni l' altre; Oh y aixó durá fins molt tart; a mitja segona part encar estavan del mateix modo.

Ell hauria volgut que li haguessin fet alguna posta, res, incitarlo de sí aniria a treurela ó no; vaya alló qu' es diu, fer un punt d' home resolut. Pero cá, com tots lo coneixem prou y sabien de sobras lo molt que s' alabava de que may tornava la paraula enrera, ningú li proposaba tal cosa.

El hauria volgut que li haguessin fet alguna posta, res, incitarlo de sí aniria a treurela ó no; vaya alló qu' es diu, fer un punt d' home resolut. Pero cá, com tots lo coneixem prou y sabien de sobras lo molt que s' alabava de que may tornava la paraula enrera, ningú li proposaba tal cosa.

Ella per la seva part, també li sabia greu que la tinguessin per tossuda.

¡Ves si ell hi anes per ballarhi un ball si li diria que no!

Y tot aixó que pensavan s' ho deyan mirantse, pero d' una manera tan clara, tan clara, que semblava talment qu' es partessin; qu' ell li digués vols que vingui? y ell amorosament li contesta ¡vinal...

Y es clar que va anarhi, qu' havia de fer lo xicot, pobre noya; hasta li feya llastima... y ella ves s' havia de dirli que no al veurel tan aborrit y desconsolat; potser fins hi cauria malalt...

Allavors voltaren pero de valent, prou se 'ls coneixia qu' havian estat renyits mes de vint dies, tot era dirse cosas a cau d' orella, y de tant en tant girarse per si algú los miraba; un cop, fins lo piano ya no tocsba y ellis encara ballavan... d' esma...

—Mira qu' es tart noya (li cridava sa mare). Ella no mes sentia al Manelet que li deya, voldria aquella nit eterna.

—Ves tu (li deyan los companys) aviat será matinata y em d' anar a cal Remendo, y ell no mes sentia a n' ella que li deya qu' lo volia sempre al costat seu...

Al endemá dormiren tot lo mati, pero tant l' un com l' altre somniaren que ballaven encara...

Es lo que deya ell. ¡Si varem comensar tan tart!...

A. SPAU VILAPLANA.

Barcelona, Juniol, 1906.

¡Sarcasme!

Catalunya ho malacia...
 Rodona com la sénia y molt pintada
 ab vius colors, llempants, del Art escória,
 ab grades per sillals que fan memóris
 dels cirques dels romans, edat passada.
 Mirant sempre a ponent, moruna arcada
 s' aixeca per dar pas a tanta gloria
 y en lluyta desigual, com es notóris,
 la téra en sa defensa, es inmolada.
 Espécte d' Académia qu' ab gran manya
 la gent a mal-parlar, forment grans coros,
 aprent tot desseguit, que ab illo se banya.
 Recorda fidelment lo temps dels máoros,
 per xó l' Europa ho ven com cosa estranya
 y Espanya ab goj ne dia, «Plaza de Toros»
 y en lluyta desigual, com es notóris,
 la téra en sa defensa, es inmolada.
 LLUIS MATAS y CARRÉ.

No desmereixen de les passas anteriors las butacas, quals marchs vert de poma y or, tenent en l'assuntos y respallers lo co apart dibuix florejat, elegant en plus ultra, del teixit, que es un vellut, de relleu en cada color, haventhi tots los tons verds de mar y blau variats, ab petites parts de nenkin que s' destaquen admirablement dels demés colors així com uns «lapsus» de blau fort.

Les cadirás, ostentán en sos assientos las mateixas telas que ls de las butacas, pero si per sa menor dimensió no deixan veure la totalitat del preciós dibuix, estil purissim, industria inglesa, compensant la ausencia los respallers que s' un entrellassat de curvas en les que hi campeja un gust excelent.

Uns altres mobles formán lo joch d' un quarto-tocador. Son de caoba ab relleus d' or y pinturas corresponent al gust renaixement inglés.

L' armari mirall, que es la part principal del moble, es de poca amplaria, no tenint casi més que la fonderia del mateix. Inmediatament als peus hi ha un calaix en cual plinto s' hi destaca un artístich rematje en colors. Segidament es la porta que la forma una claríssima lluna bisellada seguint lo dibuix de son march que encara que recte en sas parts inferiors, laterals, lo basament y las superiors descriuen un dibuix capritxós. Lo coronament ó remat es un digne complement felisment trobat entre las líneas ondulosas de que s' forma y quals daurats hi forman són principal ornament. Sols per un de sos costats, l' esquerra, te suplement, que s' compon de calaixos interpolats ab plintos d' uns dibuixos originalíssims en or. La planxa de la taula es de jaspe y á una convenient altura hi ha una petita galeria que fa l' servey de prestatje ó «etageres» rematant lo que n' diriam part secundaria del armari ab un artístich dibuix.

L' altre gran moble es un tocador ó «lavabo». La fusta, dibuix y factura es igual á la anterior. En la part inferior las portas ostentan en sos «paues» uns dibuixos al relleu y or d' un gust exquisit. No tant rics pero si elegants també son los dibuixos dels calaixos. La part del demunt es un jaspe italiá de molt bonas aigües, y l' mirall, bisellat també ab lo dibuix que descriu lo march es una lluna tersa com l' aire. Un remat hermós completa dit moble.

En resumen los referits mobles son uns objectes hermosos que honrarán tant al opulent propietari que ha encarregat sa construcció com al artista que tant bé ha sabut interpretar l' art decoratiu com ho ha demostrat en los molts variats y rics mobiliaris que han surtit altras voltas dels acreditats tallers del senyor Oliva.

No menos part de felicitació se n' emporta nostra ciutat, que no sols no s' queda enrera en materia de construccions com la que ns ocupa sino que va á la vanguardia al igual que las demés grans capitals ahont hi nia l' art en tot son esplendor.

Demá, diumenge celebrará sa festa major lo vehí poble de Salou. A las 9 del matí se centrará un solemne Ofici á veus ab acompañament de armonium, enaltint las glorias de la Santíssima Verge Patrona de Salou, lo Rvnt. D. Francesch Casas, Beneficiat de la Catedral Santa Iglesia de Tarragona.

A dos cuarts de 5 Trisagi-Mariano, fiscalisant la festa ab lo cant de un Himne á la Verge, estant la part musical á càrrech del Rvnt. D. Bonaventura Baró, Pvre.

Avuy á las 10 de la nit tindrà lloch en la Societat «El Brinco» un ball cual programa será executat per una reputada banda d' aquesta ciutat.

Lo tercer número del semanari catalanista «Lo camp de Tarragona», conté l' següent sumari:

La por al Regionalisme, per Joseph Fiter y Inglés. —Al poble de Tarragona.—No hi ha esmens.—Qué fou del Priorat?—Crónica Regionalista.—Comentarios. —Notas d' art.—La festa de Sant Magí.—Novas.

S' ha resolt que ls interesos ja liquidats dels valors del Estat, que figurán en los balans dels Banchs y Societats, están subjectas al pago del impost sobre utilitats.

Desde l' dijous, en tots los centres y establiments industrials deuen trobarse fixadas en lloch visible las disposiciones de la ley sobre accidents del treball y ls reglaments particulars concernents á sa industria y al ordre interior del establiment.

Desrà, además, depositarse una copia del reglament interior de las fábricas y talleres, en la secretaria de la junta local, en la del Ajuntament, en la de la junta provincial y en lo Govern civil de la provincia.

Hem rebut una espressiva comunicació de la Junta del «Orfeó Catalá» fentnos avinent la seva satisfacció, igualment que als senyors socis de la Lliga Catalanista, per las nombrosas mostrás de simpatía de que foren objecte aquells germans nostros per part de tots los catalanistas de nostra ciutat.

Més l' «Orfeó Catalá» no ha de dubtar que la satisfacció fou nostra al poguer tenir entre nosaltres tant llorejada institució artística, pregonera dels sentiments de la pátria.

Ab lo títol de Patria degué comensarse á publicar ahir á Tarragona una revista de literatura catalana, portaven del centre recreatiu «Las Quatre Barres».

Lo director general de Comunicacions ha disposat que sean los mateixos empleats de telégrafos los que anulen los sellos dels telégramas en vista de las protestes y queixas del públich per lo penós y pesat que s' feya tal operació.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de consums per diferentes especies puja á la cantitat de 870 26 pessetas.

La veu de la veritat

Desde més de quinze anys los medicaments COSTANZI son los únichs que curan cualsevol malaltía venérea ó sifilítica.

Perá més detalls llegeixis en 4.ª página Miraculosos confits ó Inyección anti-venéreos y Roob anti-sifilítich COSTANZI

Secció oficial

Registre civil

del dia 18 de Agost de 1900

Naixements

Bonaventura Guinjoan Sendrós de Anton y María. —Marce Vallés Savall de Joan y Magdalena.

Matrimonis

Joseph M.ª Puig ab María Tost.—Miquel Boqueras ab Carme Borrás.—Joan Montgnillot ab María Sendra.

Defuncions

Ricart Eulalia Menendez, 6 mesos, Castelar 48.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Lluis.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á dos cuarts de vuyt del matí tindrà lloch la Comunió general per las fillas de María Inmaculada y desseguida la visita á la Verge.

Sant de demá.—Sant Bernat.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 17

Cap.

Despatcadas

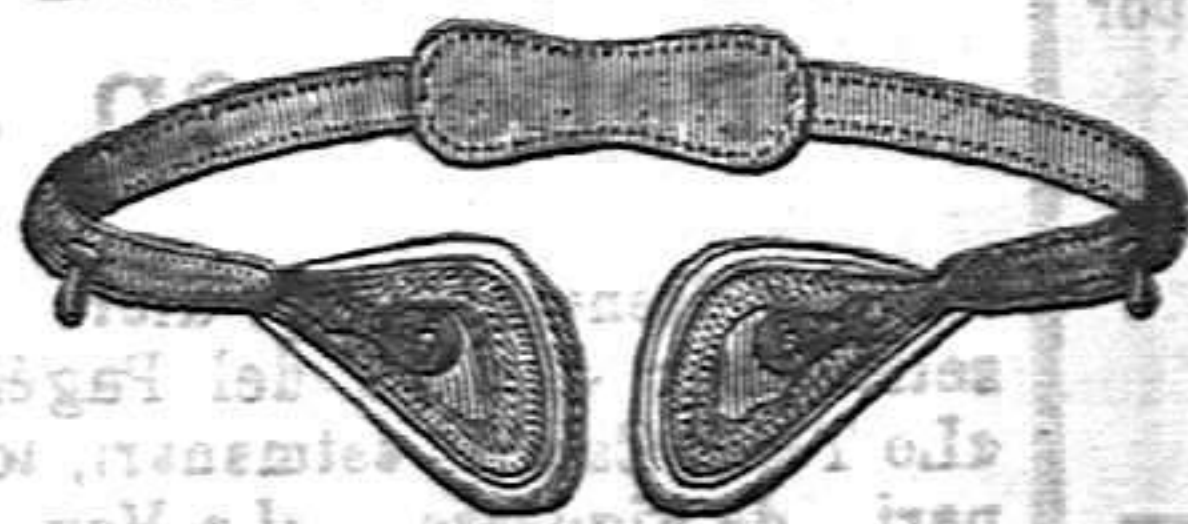
Pers Glasgow y esc., v. inglés Mariner, ab efectes.

Anuncis particulars

L' ADVOCAT

D. RAMON VIDIELLA Y BALART

ha trasladat son despatg al pls primer de la casa número 1 (bis) de la Plassa de Sant Francesch, cantonada al carrer del mateix nom.

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni l' reclám de falsos remittits y certificats, medis molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit á consultarme oreguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convenut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y l' set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida l' públich.

Braguets de tota classe lo més práctic y modern para la curació de las hernias

Especialitat en braguets de cauchuc para la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omoplátichs para evitar lo carregament d' espallias.

Faixas hipogástricas para correjir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT LA CREU ROJA PLASSA DE PRIM.-REUS

Colegi de 1.ª y 2.ª ensenyansa

Escola de Comers

DEL INSTITUT DE REUS

Director espiritual

Rnt. Doctor D. RAMON MINGUE L

Están obertas las matriculas para la segona ensenyansa, Teneduria de Llibres, Francés, Inglés, Italiá, Carerras Mercantils de Perit y Professor, tots los graus de la primera ensenyansa, Música, Dibuix y Gimnassia.

Nostra Escola de Comers es la única d' aquesta provincia, que per l' kxcm. senyor Ministre d' Instrucció pública y Bellas Arts, te concedida comissió de exámens de la Escola Oficial de Comers de Barcelona.

Perá totas las ensenyansas s' adm'ten alumnos interns, mitj pensionistas, encarregats y externs.

Perá més detalls dirigirse á la Secretaria del Colegi.

Lo Director,

JOSEPH OLLÉ.

LLIBRES

Poesias, de D. Eugeni Mata y Mirons.—Una pesseta, 1 tomo.

Rosari del cor, poesias de D. Francisco Gras y Elias.—Dues pessetas, lo tomo.

Se venen en l' Imprempta d' aquest diari.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DE NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciéncias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un cursat preparatori para l' exámen d' ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuaran obertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especials para Senyoretas de 8 á 9 y de 12 á 1.

Lo dia 15 del próxim Setembre s' obrirá la matrícula para las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfeig y música vocal é instrumental; totas á càrrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvnt. D. Pau Cesari.

Professor de Religió lo Rvnt. D. Joan Riús.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y l' tracte ab los pensionistas es de familia, procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva.

S' adm'ten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.

Reus 27 de Maig de 1900.

Telégramas

Madrid 18.

L' «Heraldo», en un artículo que publica, tractant del viatge dels Reys á Bilbao, diu que hi ha quelcom d' expiació y de just cástich en las xiuñadas del maig á Barcelona, y las del agost á Bilbao.

Lo govern, diu, va sembrar ventis y ara recull tempestats; va atalagar als regionalistas y ara n' toca los resultats.

Lo govern sembla que no dona importancia á las manifestacions del poble, y quan se tracta de manifestacions als Reys lo govern dona més preferencia al element oficial, als grans senyors y potentats del capital y de l' industria; cosa molt natural tractantse d' un ministeri d' empréstitis y de negocis.

Paris, 18.

Ab fetxa del 30, telegrafian de Shanghai que l' virrey Li-Hung-Xang ha rebut un telegrama oficial, en lo que se li notifica que las tropas aliadas van entrar lo dia 15 á Pekin, sense trobarhi resistencia.

—Telegrafian de Washington, que l' embaixador xino á n' aquella capital, diu que la fugida de l' Emperatriu provocará l' anarquia y la guerra civil.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

No pocs envejosos sofreixen grandement per lo favor cada dia mes creixent que mereixen del públich de totes nacions los Remeis Costanzi, que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encara sent sos mals crónichs de més de 20 anys.

A. SALVATI COSTANZI

Carrer Diputació, 435, Barcelona

Dits medicaments son d'efecte tan maravellós pera 'ls estrengiments uretrals, que en 20 ó 30 dias, están totalment curats, evitant ademés las perillosas candelillas. En dos ó tres dias será radicalment curada la purgació recent y en cinch ó sis dias la crónica y gota militar. Inmillorable pera las úlceras y flujia blanch de las doñas, arenillas y catarros de la vejiga, escozores uretrales, calculs, retencions d'orina y demás infeccions genito urinarias y especialment la sífilis encara que sia hereditaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, perquè es l'únich que no conté loduro de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fáciles de curar. Lo Roob te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrédols se 'ls bi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona. — Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos, pera quins no vulguin usar inyeccions, pessetas 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1.00. Dits medicaments están de venta en totes las Farmacias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa Plassa de Prim, 1.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha meregut la primera edició d'aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que s'agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregue convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.º major de 440 páginas y s ven al preu de 6 rals d'exemplar en aquesta impremta.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUÏSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1900

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos Aires los magnífichs y rápids vapors francesos

lo dia 11 de Septiembre lo vapor «Alsace»
lo dia 21 de Agost lo vapor «France»

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 27 d' Agost lo grandió y screditat vapor francés

BITHYNIE

Consignataris a Barcelons, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

ALTAS

BAIXAS

pera la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Survey de trens

que regirá desde 1 de Juliol de 1890.

SORTIDAS DE REUS

SORTIDAS DE SALOU

A las 4:10	matí	A las 4:56	matí
» 5:45	»	» 6:30	»
» 7:20	»	» 7:21	»
» 8:09	»	» 8:10	»
» 9:00	»	» 10:01	»
» 10:48	»	» 10:49	»
A las 12:35	tarde	A las 2:38	tarde
» 2:32	»	» 3:15	»
» 3:14	»	» 3:57	»
» 3:56	»	» 4:39	»
» 4:38	»	» 5:21	»
» 5:20	»	» 6:03	»
» 6:02	»	» 6:45	»
» 6:44	»	A las 7:25	nit
» 7:24	»	» 8:15	»

Survey de trens combinats desde la Clossa de Mestres a la estació.

SORTIDAS DE LA GLOSA DE MESTRES

Matí: 5:40, 7:12, 8:00, 8:45, 10:40.
Tarde: 12:30, 2:15, 3:10, 3:52, 4:34, 5:18, 5:58, 6:40, 7:20.

Lo tren que surt de Reus a las 4:10 del matí y 'l que surt de Salou a las 8:15 de la nit no tenen enllás ab lo tranvia.

Survey dels trens de viatjers

De Mora a Reus

SORTIDA

4:19 m.
5:45 m.
8:44 m.
11:02 t.
5:23 t.

tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe
tren exprés ab cotxes de 1.ª classe
tren mercancias cotxes de 2.ª y 3.ª classe
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe

ARRIBADA

7:54 m.
7:01 m.
12:31 t.
1:53 t.
8:43 n.

De Reus a Mora

SORTIDA

7:01 m.
1:26 t.
3:28 t.
7:03 n.
9:23 n.

tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe
tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe
tren exprés ab cotxes de 1.ª classe

ARRIBADA

9:49 m.
3:14 t.
6:29 t.
10:06 n.
10:31 n.

De Reus a Barcelona

SORTIDA

4:43 m.
4:43 m.
7:09 m.
11:01 t.
1:59 t.
6:38 t.

tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (2)
tren exprés ab cotxes de primera classe
tren de mercancias ab cotxes 2.ª y 3.ª classe
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2)

ARRIBADA

8:22 m. Línea Vilafranca
9:44 m. Vilafranca
9:24 m.
7:34 n.
5:08 t.
10:13 n.

De Barcelona a Reus

SORTIDA

5:25 m.
9:54 m.
11:45 m.
1:55 t.
7:02 t.

tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
tren mercancias ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
tren exprés ab cotxes de 1.ª classe

ARRIBADA

10:17 m. Línea Vilafranca
1:04 t.
6:35 t.
5:34 t.
9:45 n.

- (1) Trásbort a Sant Vicens.
- (2) Idem a Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

Publicacions regionalistas que 's raben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya; «Diari de Catalunya», «Joventut», setmanari; «L'Art del Pagés», quinzinari; «Lo Teatro Regional», setmanari; «Lo Teato Catalá» setmanari, tots de Barcelona.—«La Veu del Ampurdá», setmanari, de Figueras.—«La Veu de Montserrat», setmanari, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari, de Blanes.—«L' Olot», setmanari, y «Sancho Novas», de Olot.—«Lo Geronés», setmanari, de Girona.—«La Veu del Vallés» setmanari, de Granollers.—«Lo Vendrellench», setmanari, del Vendrell.—«Lo Camp de Tarragona», setmanari, de Tarragona.—«La Veu de Tortosa», setmanari, de Tortosa.—«La Revista Gallega», setmanari de Coruña (Galicia).—«Euskalduna», setmanari de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», de Alcañiz y «El Compromiso» de Caspe (Aragó).